

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (šesti senat)

z dne 13. februarja 2025*

„Predhodno odločanje – Kmetijstvo – Skupna kmetijska politika – Uredba (ES) št. 1782/2003 – Shema enotnega plačila – Člen 33 – Uredba (ES) št. 795/2004 – Plačilne pravice – Upravičenost – Člen 15 – Pojem ‚cepitev‘ oziroma ‚razdružitev‘ – Zmanjševanje površin kmetijskih zemljišč po začasni dodelitvi plačilnih pravic – Upoštevnost tega zmanjševanja za dokončno dodelitev pomoči“

V zadevi C-625/23,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče, Italija) z odločbo z dne 17. julija 2023, ki je na Sodišče prispela 12. oktobra 2023, v postopku

Società Agricola Circe di OL Società Semplice

proti

ST, ki deluje v svojem imenu in kot direktor enoosebne družbe Agricola Case Rosse di ST,

Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA),

SODIŠČE (šesti senat),

v sestavi T. von Danwitz, podpredsednik Sodišča v funkciji predsednika šestega senata, A. Kumin (poročevalec), sodnik, in I. Ziemele, sodnica,

generalni pravobranilec: M. Campos Sánchez-Bordona,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za ST, ki deluje v svojem imenu in kot direktor enoosebne družbe Agricola Case Rosse di ST, G. M. Masoni, avvocato,
- za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj z M. Di Benedettom in E. Feolo, avvocati dello Stato,

* Jezik postopka: italijanščina.

– za Evropsko komisijo A. C. Becker in F. Moro, agentki,

na podlagi sklepa, sprejetega po opredelitvi generalnega pravobranilca, da bo v zadevi razsojeno brez sklepnih predlogov,

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago Uredbe Sveta (ES) št. 1782/2003 z dne 29. septembra 2003 skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor v okviru skupne kmetijske politike in o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete ter o spremembi uredb (EGS) št. 2019/93, (ES) št. 1452/2001, (ES) št. 1453/2001, (ES) št. 1454/2001, (ES) 1868/94, (ES) št. 1251/1999, (ES) št. 1254/1999, (ES) št. 1673/2000, (EGS) št. 2358/71 in (ES) št. 2529/2001 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 40, str. 269) in člena 15 Uredbe Komisije (ES) št. 795/2004 z dne 21. aprila 2004 o podrobnih pravilih za izvajanje sheme enotnega plačila, predvidenega v Uredbi Sveta (ES) št. 1782/2003 o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor v okviru skupne kmetijske politike in o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 44, str. 226).
- 2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Società Agricola Circe di OL Società Semplice (v nadaljevanju: Società Agricola Circe) ter, na eni strani, ST, ki deluje v svojem imenu in kot direktor enoosebne družbe Agricola Case Rosse di ST (v nadaljevanju: Agricola Case Rosse) in, na drugi strani, Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (AGEA) (agencija za dodeljevanje pomoči v kmetijskem sektorju, Italija) glede dokončne dodelitve plačilnih pravic v okviru sheme enotnega plačila družbi Società Agricola Circe.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba št. 1782/2003

- 3 Uredba št. 1782/2003 je bila razveljavljena z Uredbo Sveta (ES) št. 73/2009 z dne 19. januarja 2009 o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor za kmete v okviru skupne kmetijske politike in o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete, spremembi uredb (ES) št. 1290/2005, (ES) št. 247/2006, (ES) št. 378/2007 in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1782/2003 (UL 2009, L 30, str. 16).
- 4 V uvodnih izjavah 16, 21, 24, 25, 28, 29 in 30 Uredbe št. 1782/2003 je bilo navedeno:
„(16) Identifikacija enot rabe ali poljin je ključni element za pravilno uporabo shem, ki so povezani s površino. [...]
[...]

(21) Sheme podpore v okviru skupne kmetijske politike predvidevajo neposredno dohodkovno podporo, zlasti z namenom, da se kmetijski skupnosti zagotovi primeren življenjski standard. Ta cilj je tesno povezan z ohranitvijo podeželja. Da bi se izognili neprimernim dodelitvam sredstev Skupnosti se podpora ne bi smela izplačati kmetom, ki so umetno ustvarili pogoje, potrebne za pridobitev takih plačil.

[...]

(24) Povečevanje konkurenčnosti kmetijstva Skupnosti in spodbujanje kakovosti hrane in okoljskih standardov imata za nujno posledico znižanje institucionalnih cen za kmetijske proizvode in povišanje stroškov proizvodnje za kmetijska gospodarstva v [Evropske s]kupnosti. Da bi dosegli te cilje in spodbudili bolj tržno usmerjeno in trajnostno kmetijstvo[,] je treba dokončati prehod iz podpore za proizvodnjo na podporo za proizvajalce z uvedbo sistema nevezane dohodkovne podpore za vsako kmetijo. Čeprav bodo zaradi take nevezanosti dejanski zneski, plačani kmetom, ostali nespremenjeni, se bo znatno povečala učinkovitost dohodkovne pomoči. Zato je primerno, da je enotno plačilo na kmetijo pogojeno z upoštevanjem navzkrižne skladnosti okolja, varne hrane, zdravja in dobrega počutja živali ter ohranitve kmetij in dobre kmetijske in okoljske pogoje.

(25) Tak sistem bi moral združiti več obstoječih neposrednih plačil, ki jih kmet prejme iz različnih shem, v enotno plačilo, ki se določi na podlagi prejšnjih pravic v referenčnem obdobju ob upoštevanju celotne izvedbe ukrepov, ki jih je uvedla Agenda 2000, in sprememb zneskov pomoči, določenih v tej uredbi.

[...]

(28) Da bi se kmetje lahko svobodno odločali o tem, kaj bodo pridelovali na svoji zemlji, vključno s proizvodi, ki še vedno sodijo v vezano podporo, s č[i]mer povečujejo tržno usmerjenost, enotno plačilo ne bi smelo biti pogojeno s proizvodjanjem katerega koli določenega proizvoda. Vendar pa bi bilo treba, da bi se izognili izkrivljanju konkurence, nekatere proizvode izključiti iz proizvodnje na upravičenih zemljiščih.

(29) Da bi določili znesek, do katerega bi moral biti kmet upravičen v okviru nove sheme, se je primerno sklicevati na zneske, ki so mu bili dodeljeni med referenčnim obdobjem. [...] Enotno plačilo je treba določiti na ravni kmetije.

(30) Celoten znesek, do katerega je kmetija upravičena, je treba razdeliti (pravice do plačila) in povezati z določenim številom upravičenih hektarjev, ki ga je treba določiti, da se omogoči prenos pravic do premije. Da bi se izognili špekulativnim prenosom, ki bi povzročili kopičenje pravic do plačila brez ustrezne kmetijske podlage je pri dodeljevanju pomoči primerno določiti povezavo med pravicami in določenim številom upravičenih hektarjev kakor tudi možnost omejitve prenosa pravic v regiji. Določiti je treba posebne določbe za pomoč, ki ni neposredno povezana z območjem, ob upoštevanju posebnih razmer v ovčjereji in kozjereji.“

5 Člen 1 te uredbe je določal:

„Ta uredba določa:

[...]

– dohodkovno podporo za kmete (v nadaljnjem besedilu: ‚shema enotnega plačila‘);

[...].“

6 Člen 2 navedene uredbe je določal:

„V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve:

- (a) ‚kmet‘ je fizična ali pravna oseba oziroma združenje fizičnih ali pravnih oseb, ne glede na pravni status, ki je združenju in njenim članom dodeljen z nacionalno zakonodajo, katere kmetijsko gospodarstvo se nahaja na ozemlju Skupnosti [...] in ki opravlja kmetijsko dejavnost,
- (b) ‚kmetijsko gospodarstvo‘ so vse proizvodne enote, s katerimi upravlja kmet in ki se nahajajo na ozemlju iste države članice,
- (c) ‚kmetijska dejavnost‘ je proizvodnja, vzreja ali gojenje kmetijskih proizvodov vključno z žetvijo, molžo, rejo živali in kmetijsko rejo živali ali ohranjanje zemljišča po dobrih kmetijskih in okoljskih pogojih [...]

[...].“

7 Člen 33 Uredbe št. 1782/2003, naslovljen „Upravičenost“, je določal:

„1. Kmetje so upravičeni iz sheme enotnega plačila, če:

[...]

3. V primeru združitve v referenčnem obdobju ali najkasneje do 31. decembra v letu pred letom uporabe sheme enotnega plačila, je kmet, ki upravlja z novim kmetijskim gospodarstvom, upravičen do sheme enotnega plačila pod enakimi pogoji kot kmetje, ki so upravljali s prvotnimi kmetijskimi gospodarstvi.

V primeru cepitev [razdružitve] v referenčnem obdobju ali najkasneje do 31. decembra v letu pred letom uporabe sheme enotnega plačila, so kmetje, ki upravljajo s kmetijskimi gospodarstvi, *pro rata* upravičeni do sheme enotnega plačila pod enakimi pogoji kot kmet, ki je upravljal s prvotnim kmetijskim gospodarstvom.“

8 Člen 36(1) te uredbe je določal:

„Pomoč v okviru sheme enotnega plačila se izplača glede na pravice do plačila, kot je določeno v poglavju 3, za ustrezno število upravičenih hektarjev, kot je določeno v členu 44(2).“

9 Člen 38 navedene uredbe je določal:

„Referenčno obdobje zajema koledarska leta 2000, 2001 in 2002.“

- 10 Poglavje 3 Uredbe št. 1782/2003, naslovljeno „Pravice do plačila“, je vsebovalo člen 43 te uredbe, naslovljen „Določitev pravic do plačila“, ki je v odstavku 1 določal:

„Brez vpliva na člen 48 kmet prejme pravico do plačila na hektar, ki se izračuna tako, da se referenčni znesek deli s triletnim povprečnim številom vseh hektarjev, na podlagi katerih je imel kmet med referenčnim obdobjem pravico do neposrednih plačil, navedenih v Prilogi VI.

Celotno število pravic do plačila je enako zgoraj navedenemu povprečnemu številu hektarjev.

[...]“

- 11 Člen 44(1) in (2) navedene uredbe je določal:

„1. Na podlagi vsake pravice do plačila, ki vključuje upravičen hektar, se pridobi pravica do plačila zneska, ki ga določa pravica do plačila.

2. ‚Upravičen hektar‘ pomeni vsako kmetijsko površino kmetijskega gospodarstva, ki se uporablja kot orno zemljišče in trajni travnik, razen površin, ki se uporabljajo za trajne nasade, gozdove ali nekmetijske dejavnosti.“

Uredba št. 795/2004

- 12 Uredba št. 795/2004 je bila razveljavljena z Uredbo Komisije (ES) št. 1120/2009 z dne 29. oktobra 2009 o podrobnih pravilih za izvajanje sheme enotnega plačila iz naslova III Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor za kmete v okviru skupne kmetijske politike in o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete (UL 2009, L 316, str. 1).

- 13 V uvodnih izjavah 1, 2, 10 in 11 Uredbe št. 795/2004 je bilo navedeno:

„(1) Treba bi bilo določiti podrobna pravila za izvajanje naslova III Uredbe [št. 1782/2003], ki uvaža shemo enotnega plačila za kmete.

(2) Zaradi jasnosti je primerno predvideti nekatere opredelitve pojmov. Kjer je to primerno, je treba uporabljati opredelitve pojmov, ki se že uporabljajo v podobnih okoliščinah in/ali ki se uporabljajo že vrsto let.

[...]

(10) Zaradi olajšanega izvajanja sheme enotnega plačila je treba državam članicam omogočiti, da začnejo določati možne upravičence za shemo že v letu pred prvim letom izvajanja sheme, zlasti ob spremembah na gospodarstvu zaradi dedovanja ali pravnih sprememb, in začasno določati pravice do plačila.

(11) Člen 33 Uredbe [št. 1782/2003] omogoča kmetom dostop do sheme enotnega plačila v posebnih okoliščinah. Da bi preprečili izrabo takšnih okoliščin za izogibanje uporabi pravil za običajne prenose gospodarstva skupaj z referenčnimi zneski, je treba določiti pogoje in opredeliti uporabo takšnih okoliščin.“

14 Člen 1 Uredbe št. 795/2004 je določal:

„Ta uredba določa podrobna pravila za izvajanje sheme enotnega plačila, predvidene v naslovu III Uredbe [št. 1782/2003].“

15 Člen 2 Uredbe št. 795/2004 je določal:

„V naslovu III Uredbe [št. 1782/2003] in tej uredbi velja naslednja opredelitev pojmov:

[...]

(j) ‚proizvodna enota‘ pomeni najmanj eno površino, ki je v referenčnem obdobju upravičila neposredna plačila, vključno s krmno površino v smislu člena 43(3) Uredbe [št. 1782/2003], ali eno žival, ki bi upravičila neposredna plačila v referenčnem obdobju, skupaj z pravico do ustrezne premije, če je to primerno;

[...].“

16 Člen 15 Uredbe št. 795/2004, naslovljen „Združitve in razdružitve“, je v odstavku 2 določal:

„Pri uporabi drugega pododstavka člena 33(3) Uredbe [št. 1782/2003] ‚razdružitev‘ pomeni razdružitev enega lastnika gospodarstva [kmeta] v smislu člena 2(a) Uredbe [št. 1782/2003] na najmanj dva nova posamična [ločena] lastnika gospodarstva [kmeta] v smislu člena 2(a) Uredbe [št. 1782/2003], pri čemer glede vodenja, dobičkov in finančnih tveganj vsaj enega še naprej nadzoruje najmanj ena izmed pravnih ali fizičnih oseb, ki so prvotno upravljale gospodarstvo, ali pa razdružitev enega lastnika gospodarstva [kmeta] v smislu člena 2(a) Uredbe [št. 1782/2003] na najmanj enega novega posamičnega [ločenega] lastnika gospodarstva [kmeta] v smislu člena 2(a) Uredbe [št. 1782/2003], pri čemer glede vodenja, dobičkov in finančnih tveganj tega še naprej nadzoruje kmet, ki je prvotno upravljal gospodarstvo.

Število in vrednost pravic do plačila se določi na podlagi referenčnega zneska in števila hektarjev, ki se nanašajo na prenesene proizvodne enote prvotnega gospodarstva.“

Italijansko pravo

17 Z decreto ministeriale n. 1688 (ministrska uredba št. 1688) z dne 20. julija 2004, decreto ministeriale n. 1788 (ministrska uredba št. 1788) z dne 5. avgusta 2004 in decreto ministeriale n. 2026 (ministrska uredba št. 2026) z dne 24. septembra 2004 so bila v italijanskem pravu sprejeta pravila za uporabo uredb št. 1782/2003 in 795/2004.

Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

18 Brata OL in ST sta imela delež v družbi Società Agricola Circe di ST e OL na dan zahtevka za dodelitev plačilnih pravic v okviru sheme enotnega plačila, ki jo je vložila ta družba, in na dan začasne dodelitve 130 plačilnih pravic na podlagi površine, ki jo obdeluje navedena družba.

19 Ta brata sta 1. avgusta 2002, po začasni dodelitvi teh pravic, sklenila sporazum, ki je določal vrsto povezanih pravnih poslov, in sicer prenose deležev iste družbe, vendar tudi deležev tretje družbe glede na ta sporazum, in prenos obdelovalnih površin. Učinek teh različnih poslov je bil, da

družba Società Agricola Circe, to je nova družba, ki sta jo ustanovila samo OL in njegova žena, za obdelovanje zemlje ni imela več vseh hektarov, navedenih v zahtevku za dodelitev plačilnih pravic v okviru sheme enotnega plačila, na podlagi katerih so bile take pravice začasno dodeljene.

- 20 Agencija AGEA je dokončno dodelila 71 plačilnih pravic družbi Società Agricola Circe. Iz spisa, ki je na voljo Sodišču, je razvidno, da je bilo 59 drugih plačilnih pravic, ki so bile začasno dodeljene, dokončno dodeljenih družbi Agricola Case Rosse, ki je od septembra 2002 obdelovala zemljišča, ki jih je prenesla družba Società Agricola Circe di ST e OL.
- 21 Družba Società Agricola Circe je 5. junija 2006 pri Tribunale di Roma (sodišče v Rimu, Italija) vložila tožbo proti agenciji AGEA, ST in družbi Agricola Case Rosse, s katero je predlagala, naj se ugotovi njena pravica do izplačila pomoči, ki ustreza 130 plačilnim pravicam, in naj se zadnjenavedenima naloži plačilo odškodnine, ker je bila dokončna dodelitev 71 plačilnih pravic nezakonita, saj ni izhajala iz resnične razdružitve družbe Società Agricola Circe di ST e OL. Po mnenju družbe Società Agricola Circe je prišlo zgolj do prenosa deležev družbe Società Agricola Circe di ST e OL.
- 22 Tribunale di Roma (sodišče v Rimu, Italija) je to tožbo s sodbo z dne 27. junija 2011 zavrnilo. Ta sodba je bila potrjena s sodbo Corte d'appello di Roma (višje sodišče v Rimu, Italija) z dne 21. aprila 2017.
- 23 Zadnjenavedeno sodišče je opravilo razlago člena 33(3) Uredbe št. 1782/2003 in, natančneje, izraza „cepitev [razdružitve]“ iz tega člena, pri čemer je menilo, da se ta izraz v tej uredbi uporablja v širokem in „netehničnem“ smislu. Tako naj se po mnenju navedenega sodišča navedeni izraz ne bi nanašal na pojem, kakor je opredeljen v pravu družb, ampak na vse položaje, v katerih kmet nasledi drugega in ki zajemajo spremembo prvotne obdelovalne površine. Poleg tega je isto sodišče pojasnilo, da morajo biti pomoči povezane z obdelovalno površino. Kmetu, ki je obdeloval zemljišča, prenesena od septembra 2002, to je družbi Agricola Case Rosse, je torej sorazmerno dodelilo nekatere plačilne pravice, ki so bile začasno dodeljene družbi Società Agricola Circe di ST e OL.
- 24 Družba Società Agricola Circe je zoper sodbo z dne 21. aprila 2017 vložila pritožbo pri Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče, Italija), ki je predložitveno sodišče, pri čemer je zlasti trdila, da so s to sodbo kršeni in napačno uporabljeni člen 15 Uredbe št. 795/2004, člen 2(a), členi 33, 38, 45 in 46 Uredbe št. 1782/2003 ter zakonodaja, s katero je italijanska država sprejela podrobna pravila za uporabo teh določb Unije, in sicer ministrske uredbe št. 1668 z dne 20. julija 2004, št. 1788 z dne 5. avgusta 2004 in št. 2026 z dne 24. septembra 2004.
- 25 Družba Società Agricola Circe v utemeljitev pritožbe med drugim trdi, da naj bi upoštevne določbe prava Unije opredeljevale izraz „razdružitve“ tako, da se nanaša samo na položaj, v katerem je kmetijsko gospodarstvo razdeljeno na dve novi kmetijski gospodarstvi. Tako naj zgolj prenos zemljišč ne bi bil upošteven za dokončno dodelitev plačilnih pravic.
- 26 Po mnenju predložitvenega sodišča je za rešitev spora, o katerem odloča, razlaga člena 15 Uredbe št. 795/2004 in člena 33 Uredbe št. 1782/2003 ter drugih določb zadnjenavedene uredbe nujna za to, da se določi, prvič, obseg pojma „razdružitve“ kmetijskega gospodarstva. Drugič, tudi če ta pojem ustreza pojmu, uporabljenemu v pravu družb, vključno med drugim v Direktivi (EU) 2019/2121 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede čezmejnih preoblikovanj, združitvev in delitev (UL 2019, L 321, str. 1), in torej ne bi zajemal položaja, kakršen je ta, o katerem odloča, bi bila taka razlaga nujna tudi za to,

da se ugotovi, ali in v kolikšni meri bi bilo zmanjšanje obdelovalne površine, ki je nastopilo po vložitvi zahtevka za dodelitev plačilnih pravic in po začasni dodelitvi teh pravic, vendar pred dokončno dodelitvijo navedenih pravic, upoštevno za to dokončno dodelitev.

27 V teh okoliščinah je Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

- „1. Ali je treba izraz ‚cepitev‘ oziroma ‚razdružitev‘ iz člena 33(3) Uredbe [št. 1782/2003] oziroma člena 15 Uredbe [št. 795/2004] razumeti v smislu instituta prava družb, kar posledično pomeni, da navedeni izraz predpostavlja spremembo družbe, ki privede do delitve prvotnega premoženja in celote površin, ki jih je predhodno obdelovala ena sama družba, na dva ločena sklopa premoženja, ki pripadata različnima pravnima osebam, ali pa je mogoče ta izraz razlagati široko in ga zato uporabiti za vsa pogodbeno pravna dejanja, ki na koncu privedejo do tega, da se prvotno premoženje in celota površin, ki jih je obdelovala prvotna družba ‚nosilka kmetijskega gospodarstva‘, tudi s prenosom kvot in prodajo zemljišč dodelita različnima subjektoma?
2. Ali je v okviru dokončne dodelitve pravic iz naslova SKP, do katere pride ob prvi uporabi sheme enotnega plačila, v skladu s pravilno razlago vseh določb Uredbe št. 1782/2003 (členi 2, 23, 24, 33, 34, 36, 38, 43 in 44) upoštevna okoliščina, da je do zmanjšanja velikosti obdelovalne površine in števila upravičenih hektarjev prišlo leta 2002, to je po tem, ko je ‚nosilec kmetijskega gospodarstva‘ vložil zahtevek in so bile te pravice začasno dodeljene, če je do zadevnega zmanjšanja prišlo na podlagi pogodb o prenosu dela zadevnih zemljišč, ki so bile ravno tako sklenjene leta 2002, in če se lahko tako zmanjšanje ob dokončni dodelitvi pravic izvede tudi po uradni dolžnosti?“

Vprašanji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

- 28 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 33(3), drugi pododstavek, Uredbe št. 1782/2003 v povezavi s členom 15(2) Uredbe št. 795/2004 razlagati tako, da pojem „cepitev“ oziroma „razdružitev“ v smislu teh določb zajema povezane pravne posle, ki so bili sklenjeni med več kmeti v referenčnem obdobju in ki vključujejo prenos deležev v družbi in obdelovalnih kmetijskih površin, in katerih učinek je, da se prvotno premoženje kmeta in celota teh površin dodeli dvema novima ločenima kmetoma, tudi kadar tak položaj ne pomeni „razdružitev“ v smislu prava družb Unije, zlasti Direktive 2019/2121.
- 29 Najprej je treba ugotoviti, prvič, da okoliščina, da sta bili uredbi št. 1782/2003 in 795/2004 razveljavljeni, ne vpliva na predmet spora o glavni stvari, ker iz elementov, ki so na voljo Sodišču, izhaja, da se ti uredbi v obravnavani zadevi uporabljata *ratione temporis*.
- 30 V teh okoliščinah je treba navesti, drugič, da so kmetje, ki so stranke te razdelitve in ki upravljajo zadevna kmetijska gospodarstva, v skladu s členom 33(3), drugi pododstavek, Uredbe št. 1782/2003 *pro rata* upravičeni do sheme enotnega plačila, to je do dohodkovne podpore, čeprav so razdelitve nastopile v referenčnem obdobju, ki v skladu s členom 38 te uredbe zajema koledarska leta od 2000 do 2002, ali pozneje 31. decembra leta pred letom uporabe sheme enotnega plačila.

- 31 Vendar je iz predložitvene odločbe razvidno in poleg tega ni sporno, da so povezani pravni posli, ki so za družbo Società Agricola Circe med drugim povzročili zmanjšanje obdelovalnih kmetijskih površin v razmerju do tistih, ki jih obdeluje družba Società Agricola Circe di ST e OL, nastopili leta 2002 in zato v referenčnem obdobju, določenem s členom 38 Uredbe št. 1782/2003.
- 32 Tretjič, navesti je treba, da naj bi pojem „razdružitev“, kakor je opredeljen v pravu družb, po mnenju predložitvenega sodišča predpostavljala spremembo ene same družbe, česar učinek je delitev prvotnega premoženja in celote obdelovalnih površin te družbe na dva ločena sklopa premoženja, ki pripadata različnima pravnima subjektoma. V zvezi s tem se med drugim sklicuje na Direktivo 2019/2121, ki vsebuje opredelitev tega pojma. Poleg tega to sodišče ugotavlja, da naj družba Società Agricola Circe di ST e OL v obravnavani zadevi ne bi bila predmet razdružitve v smislu prava družb. Iz tega naj bi sledilo, da naj bi zgolj razlaga navedenega pojma, ki je širša od razlage, ki se uporabi v pravu družb, predložitvenemu sodišču omogočala ugotovitev, da je bila družba Società Agricola Circe di ST e OL predmet cepitve oziroma razdelitve v smislu člena 33(3), drugi pododstavek, Uredbe št. 1782/2003 v povezavi s členom 15(2) Uredbe št. 795/2004.
- 33 Za razlago zadnjenavedenih določb je treba opozoriti, da Uredba št. 795/2004 v skladu z njenim členom 1 v povezavi z uvodno izjavo 1 določa podrobna pravila za izvajanje sheme enotnega plačila, predvidene v naslovu III Uredbe št. 1782/2003. Za to, kot izhaja iz uvodne izjave 2 Uredbe št. 795/2004, ta uredba zaradi jasnosti predvideva nekatere opredelitve pojmov.
- 34 Tako v skladu s členom 15(2) Uredbe 795/2004 pri uporabi drugega pododstavka člena 33(3) Uredbe št. 1782/2003 „cepitev“ oziroma „razdružitev“ pomeni razdružitev enega kmeta, kot je opredeljen v členu 2(a) Uredbe št. 1782/2003, na najmanj dva nova ločena kmeta, pri čemer glede vodenja, dobičkov in finančnih tveganj vsaj enega še naprej nadzoruje najmanj ena izmed pravnih ali fizičnih oseb, ki so prvotno upravljale gospodarstvo, ali pa razdružitev enega kmeta v smislu tega člena 2(a) na najmanj enega novega ločenega kmeta, pri čemer glede vodenja, dobičkov in finančnih tveganj tega še naprej nadzoruje kmet, ki je prvotno upravljal gospodarstvo.
- 35 Ugotoviti je treba, da v besedilu teh določb ni nobenega napotila na instrumente prava Unije v zvezi s pravom družb, kot je Direktiva 2019/2121, ki bi določale ožjo opredelitev pojma „razdružitev“.
- 36 Poleg tega iz besedila navedenih določb izhaja, da te poleg tega za uporabo člena 33(3), drugi pododstavek, Uredbe št. 1782/2003 ne vsebujejo napotila na pravo držav članic, kar zadeva določitev pojma „cepitev [razdružitev]“.
- 37 V zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča tako iz zahtev po enotni uporabi prava Unije in zahtev načela enakosti izhaja, da je treba izraze iz določbe prava Unije, ki za določitev svojega pomena in obsega ne napotuje izrecno na pravo držav članic, običajno v vsej Evropski uniji razlagati avtonomno in enotno, pri čemer je treba upoštevati ne le besedilo te določbe, ampak tudi njene kontekst in cilj, ki se uresničuje z zadevno ureditvijo (glej v tem smislu sodbi z dne 25. oktobra 2012, Ketelä, C-592/11, EU:C:2012:673, točka 34 in navedena sodna praksa, in z dne 20. aprila 2023, EEW Energy from Waste, C-580/21, EU:C:2023:304, točka 23 in navedena sodna praksa).
- 38 Čeprav je v členu 15(2) Uredbe št. 795/2004 pojem „razdružitev“ opredeljen kot razdružitev enega kmeta na najmanj dva nova ločena kmeta, pri čemer glede vodenja, dobičkov in finančnih tveganj vsaj enega še naprej nadzoruje najmanj ena izmed pravnih ali fizičnih oseb, ki so prvotno

upravljalje gospodarstvo, ali pa razdružitev enega kmeta na najmanj enega novega ločenega kmeta, pri čemer glede vodenja, dobičkov in finančnih tveganj tega še naprej nadzoruje kmet, ki je prvotno upravljal gospodarstvo, v tej določbi ni pojasnjeno, v kakšni obliki mora biti postopek razdružitve kmeta, ki upravlja prvotno kmetijsko gospodarstvo, da bi bil zajet s tem pojmom in torej da bi bili kmetje, ki upravljajo kmetijska gospodarstva, ki so posledica take razdružitve, upravičeni do sheme enotnega plačila. Tako navedena določba s tem, da se osredotoča na položaj, ki je posledica takega postopka, opredeljuje navedeni pojem glede na učinke tega postopka.

- 39 Iz tega sledi, da besedilo člena 15(2) Uredbe št. 795/2004 omogoča ugotovitev, da se pojem „cepitev [razdružitev]“ iz člena 33(3), drugi pododstavek, Uredbe št. 1782/2003 uporablja za položaj, ki izhaja iz povezanih pravnih poslov, zlasti prenosa obdelovalnih kmetijskih površin v referenčnem obdobju, tudi če tak položaj ne bi bil nujno zajet s pojmom „razdružitev“, kot je opredeljen v instrumentih prava družb Unije, vključno med drugim v Direktivi 2019/2121.
- 40 Taka razlaga je potrjena s splošno sistematiko Uredbe št. 1782/2003 in s ciljem, ki se mu sledi s to uredbo.
- 41 V zvezi s tem je treba navesti, na prvem mestu, da iz povezane razlage člena 36(1) Uredbe št. 1782/2003, člena 43(1) te uredbe in člena 44(1) navedene uredbe izhaja, najprej, da se dohodkovna podpora kmetom, dodeljena v okviru sheme enotnega plačila, izplača za plačilne pravice, dalje, da so vsi kmetje upravičeni do plačila na hektar, upravičen do navedene podpore, in nazadnje, da se na podlagi vsake pravice do plačila, ki vključuje upravičen hektar, pridobi pravica do plačila zneska, ki ga določa ta pravica.
- 42 Zato je treba ugotoviti, da Uredba št. 1782/2003 priznava obstoj povezave med, na eni strani, plačilnimi pravicami, na podlagi katerih se izplača dohodkovna podpora, in na drugi strani, kmetijskimi površinami (glej v tem smislu sodbo z dne 21. januarja 2010, van Dijk, C-470/08, EU:C:2010:31, točke od 28 do 30).
- 43 Vendar se obstoj te povezave odraža tudi v okviru postopka razdružitve enega kmeta, ki natopi v referenčnem obdobju. Iz člena 33(3), drugi pododstavek, Uredbe št. 1782/2003 v povezavi s členom 15(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 795/2004 namreč izhaja, da mora biti število plačilnih pravic vsakega kmeta, ki upravlja del prvotnega kmetijskega gospodarstva, zaradi razdružitve nujno manjše od števila teh pravic, ki je bilo izplačano celoti tega kmetijskega gospodarstva.
- 44 Tako so na podlagi prve od teh določb v primeru razdružitev v referenčnem obdobju ali najkasneje 31. decembra v letu pred letom uporabe sheme enotnega plačila, kmetje, ki upravljajo zadevna kmetijska gospodarstva, *pro rata* upravičeni do sheme enotnega plačila pod enakimi pogoji kot kmet, ki je upravljal prvotno kmetijsko gospodarstvo. Prav tako se v skladu z drugo od navedenih določb število in vrednost pravic do plačila določi na podlagi, med drugim, števila hektarjev, ki se nanašajo na prenesene proizvodne enote prvotnega gospodarstva.
- 45 Na drugem mestu, v zvezi s ciljem, ki se prizadeva doseči z Uredbo št. 1782/2003, je treba opozoriti, najprej, kot je navedeno v uvodni izjavi 24 te uredbe, da se je s to uredbo želel omogočiti prehod iz podpore za proizvodnjo na podporo za proizvajalce, tako da se postopno zmanjšujejo neposredna plačila in uvede shema dohodkovne podpore, ki ni vezana na

proizvodnjo, torej enotno plačilo, ki se določi na podlagi prejšnjih pravic v referenčnem obdobju, da bi postali kmetje Unije konkurenčnejši (sodba z dne 19. septembra 2013, Panellinios Syndesmos Viomichanion Metapoiisis Kapnou, C-373/11, EU:C:2013:567, točka 17).

- 46 Dalje, iz uvodne izjave 29 Uredbe št. 1782/2003, v skladu s katero je treba enotno plačilo določiti na ravni kmetije, izhaja, da je zakonodajalec Unije želel izplačilo pomoči na podlagi pravic do plačila na hektar pridržati za kmeta, ki dejansko upravlja kmetijsko gospodarstvo, in sicer vse proizvodne enote.
- 47 V zvezi s tem je treba navesti, da je Sodišče že razsodilo, da so kmetijske površine del kmetijskega gospodarstva kmeta, kadar ta lahko upravlja te površine za opravljanje kmetijske dejavnosti, to pomeni, kadar je ta glede teh površin dovolj neodvisen za opravljanje svoje kmetijske dejavnosti (sodba z dne 9. junija 2016, Planes Bresco, C-333/15 in C-334/15, EU:C:2016:426, točka 37 in navedena sodna praksa).
- 48 Nazadnje, kot izhaja iz uvodne izjave 30 Uredbe št. 1782/2003, se je s to uredbo sledilo cilju izogibanja špekulativnim prenosom plačilnih pravic, ki bi povzročili kopičenje takih pravic brez ustrezne kmetijske podlage.
- 49 Če pa bi se pojem „cepitev [razdružitev]“ iz člena 33(3), drugi pododstavek, Uredbe št. 1782/2003 razlagal tako, da ne bi omogočal ugotovitve, da bi bil novi kmet, na katerega so bile v okviru povezanih pravnih poslov v referenčnem obdobju prenesene obdelovalne kmetijske površine, lahko upravičen do sheme enotnega plačila, bi to ogrozilo vse cilje, ki se prizadevajo doseči s to uredbo št. 1782/2003 in ki so navedeni v točkah 45, 46 in 48 te sodbe, saj bi taka razlaga pomenila, prvič, da bi bil dostop do te sheme zgolj in v celoti odobren kmetu, ki ne upravlja več teh površin, in drugič, da bi bila pomoč izplačana za plačilne pravice, ki niso več povezane z navedenimi površinami.
- 50 Iz vseh zgornjih preudarkov izhaja, da je treba člen 33(3), drugi pododstavek, Uredbe št. 1782/2003 v povezavi s členom 15(2) Uredbe št. 795/2004 razlagati tako, da pojem „cepitev“ oziroma „razdružitev“ v smislu teh določb zajema položaj, v katerem je učinek povezanih pravnih poslov, ki so bili sklenjeni med več kmeti v referenčnem obdobju in ki vključujejo prenos deležev v družbi in obdelovalnih kmetijskih površin, ta, da se prvotno premoženje kmeta in celota teh površin dodeli dvema novima ločenima kmetoma, tudi kadar tak položaj ne pomeni „razdružitev“ v smislu prava družb Unije, zlasti Direktive 2019/2121.

Drugo vprašanje

- 51 Iz predložitvene odločbe je razvidno, da je drugo vprašanje postavljeno, če bi odgovor na prvo vprašanje pomenil, da pojem „cepitev“ oziroma „razdružitev“ iz člena 33(3), drugi pododstavek, Uredbe št. 1782/2003 v povezavi s členom 15(2) Uredbe št. 795/2004 napotuje na pojem, uporabljen v pravu družb.
- 52 Glede na odgovor na prvo vprašanje na drugo vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

- 53 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (šesti senat) razsodilo:

Člen 33(3), drugi pododstavek, Uredbe Sveta (ES) št. 1782/2003 z dne 29. septembra 2003 skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor v okviru skupne kmetijske politike in o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete ter o spremembi uredb (EGS) št. 2019/93, (ES) št. 1452/2001, (ES) št. 1453/2001, (ES) št. 1454/2001, (ES) 1868/94, (ES) št. 1251/1999, (ES) št. 1254/1999, (ES) št. 1673/2000, (EGS) št. 2358/71 in (ES) št. 2529/2001 v povezavi s členom 15(2) Uredbe Komisije (ES) št. 795/2004 z dne 21. aprila 2004 o podrobnih pravilih za izvajanje sheme enotnega plačila, predvidenega v Uredbi Sveta (ES) št. 1782/2003 o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor v okviru skupne kmetijske politike in o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete

je treba razlagati tako, da

pojem „cepitev“ oziroma „razdružitev“ v smislu teh določb zajema položaj, v katerem je učinek povezanih pravnih poslov, ki so bili sklenjeni med več kmeti v referenčnem obdobju in ki vključujejo prenos deležev v družbi in obdelovalnih kmetijskih površin, ta, da se prvotno premoženje kmeta in celota teh površin dodeli dvema novima ločenima kmetoma, tudi kadar tak položaj ne pomeni „razdružitve“ v smislu prava družb Unije, zlasti Direktive (EU) 2019/2121 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 glede čezmejnih preoblikovanj, združitvev in delitev.

Podpisi